

Cuntas Leithreasa 2021

Vóta 27

Comhar Idirnáisiúnta

Réamhrá

Mar Oifigeach Cuntasaíochta do Vóta 27, ceanglaítear orm an cuntas leithreasa don Vóta a ullmhú gach bliain, agus an cuntas a chur faoi bhráid an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste lena iniúchadh.

De réir an cheanglais seo, d'ullmhaigh mé an cuntas a ghabhann leis seo ar an tsuim a caitheadh sa bhliain dar chríoch an 31 Nollaig 2021 ar chúnamh forbartha oifigiúil ar leith, lena n-áirítear deontais ar leith, agus ar ranníocaíochtaí le heagraíochtaí idirnáisiúnta ar leith atá rannpháirteach i gcúnamh forbartha agus ar thuarastail agus caiteachais i ndáil leo sin.

Cuirtear an toradh maidir le caiteachas i gcomparáid leis na suimeanna arna ndeonú ag Dáil Éireann faoin Acht Leithreasa, 2021, lena n-áirítear an tsuim a d'fhéadfaí a úsáid mar leithreasaí-i-gcabhair ar mhaithe le caiteachas don bhliain.

Dlítear farasbarr €2.752 milliún a ghéilleadh don Stáitchiste.

Is cuid den chuntas seo iad an Ráiteas faoi Pholasaithe agus faoi Phrionsabail Chuntasaíochta agus na nótaí 1 go 7.

Ráiteas faoi Pholasaithe agus faoi Phrionsabail Chuntasaíochta

Cuireadh na polasaithe agus na prionsabail chaighdeánacha chuntasaíochta maidir le cuntais leithreasa a tháirgeadh, mar atá leagtha amach ag an Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe i gclár 1 agus 9 de 2022, chun feidhme agus an cuntas á ullmhú, seachas i gcás an mhéid seo a leanas:

Sócmhainní caipítíl

Tá luach seilbhe na talún agus na bhfoirgneamh atá ar áireamh sa ráiteas faoi shócmhainní caipítíl bunaithe ar luachálacha tréimhsiúla, agus rinneadh breiseanna agus feabhsuithe ina dhiaidh sin ar thalamh agus ar fhoirgnimh a iompar ar a gcostas.

Is é an modh athluachála a úsáidtear ná an luach margaidh reatha bunaithe ar dhálaí áitiúla margaidh.

Dímheas

Déantar dímheas a ríomh ar bhonn bliantúil chun críche an chuntais seo.

Ní dhéantar na foirgnimh a dhímheas.

Idirbhearta malairte eachtraí

Aistrítear na hidirbhearta sin a rinneadh in airgeadraí eachtracha go euro ag an ráta malairte a bhí i bhfeidhm ag dáta an ghlanta. Ar leibhéal misin na tíre cláir, aistrítear idirbhearta a rinneadh in airgeadraí eachtracha go euro ag ráta malairte an mhargaidh a bhí i bhfeidhm i dtús na míosa sin.

Aisíocaíochtaí deontas

Déantar deontais a maoiníodh ón gciste um chomhar déthaobhach agus cúnamh daonnúil a aisíoc leis an gciste nuair a fhaightear iad.

Ráiteas faoi Rialú Inmheánach Airgeadais

Freagracht as an gcóras rialaithe inmheánaigh airgeadais

Mar Oifigeach Cuntasaíochta, admhaím go bhfuil de fhreagracht orm a chinntiú go bhfuil córas éifeachtach rialaithe inmheánaigh airgeadais ar bun agus á fheidhmiú ag an Roinn.

Déantar an fhreagracht seo a chleachtadh i gcomhthéacs na n-acmhainní atá ar fáil dom féin agus i gcomhthéacs mo chuid oibleagáidí eile mar Ard-Rúnaí. Chomh maith leis sin, ní féidir le haon chóras rialaithe inmheánaigh airgeadais ach dearbhú réasúnach seachas dearbhú iomlán a thabhairt go ndéantar sócmhainní a chosaint, go ndéantar idirbhearta a údarú agus a thaifeadadh go cuí agus go gcoiscítear earráidí nó neamhrialtachtaí ábhartha nó go dtabharfaí faoi deara iad go tráthúil. Is próiseas leanúnach é an córas rialaithe inmheánaigh airgeadais a chothabháil agus bíonn an córas agus a éifeachtúlacht faoi athbhreithniú leanúnach.

Seirbhísí comhroinnte

Tá mo chuid freagrachtaí maidir leis na ceanglais sa chomhaontú bainistíochta seirbhísí idir an Roinn seo agus an Oifig Náisiúnta um Sheirbhísí Comhroinnte comhlíonta agam i ndáil le seirbhísí comhroinnte acmhainní daonna a sholáthar.

Bím ag brath ar litir dearbhaithe ón Oifigeach Cuntasaíochta don Oifig Náisiúnta um Sheirbhísí Comhroinnte á rá go bhfuil na rialuithe iomchuí curtha i bhfeidhm i ndáil le seirbhísí comhroinnte a chur ar fáil don Roinn seo.

Timpeallacht rialaithe airgeadais

Deimhním go bhfuil timpeallacht rialaithe ina bhfuil na heilimintí seo a leanas i bhfeidhm.

- Sannadh freagrachtaí airgeadais ar leibhéal an lucht bainistíochta le cuntasacht chomhfhreagrach.
- Bunaíodh socruithe tuairiscithe ar gach leibhéal ar a bhfuil freagracht i leith bainistíocht airgeadais sannta.
- Bunaíodh nósanna imeachta foirmiúla chun teipeanna suntasacha rialaithe a thuairisciú agus chun gníomhaíocht cheartaitheach chuí a áirithiú.
- Tá Coiste Iniúchóireachta ann chun comhairle a thabhairt dom le linn dom mo chuid freagrachtaí a chomhlíonadh as an gcóras rialaithe inmheánaigh airgeadais.
- Rinneadh doiciméadú ar na nósanna imeachta le haghaidh gach príomhphróisis gnó.
- Tá córais i bhfeidhm chun na sócmhainní a chosaint.

Rialuithe riaracháin agus tuairisciú bainistíochta

Deimhním go bhfuil creat um nósanna imeachta riaracháin agus tuairisciú rialta bainistíochta i bhfeidhm, lena n-áirítear deighilt dualgas agus córas tarmiligin agus cuntasachta agus, go háirithe,

- go bhfuil córas buiséadaithe cuí ann le buiséad bliantúil a gcoimeádann an lucht ardbhainistíochta é faoi athbhreithniú
- go ndéanann an lucht ardbhainistíochta athbhreithnithe rialta ar thuarascálacha tréimhsiúla agus bliantúla airgeadais ina léirítear feidhmíocht airgeadais i gcoinne réamhaisnéisí

- go bhfuil córas bainistíochta riosca i bhfeidhm laistigh den Roinn
- go bhfuil córais ann atá dírithe ar shlándáil na gcóras TFC
- go bhfuil treoirlínte cuí um rialú infheistíochta caipitil agus disciplíní foirmiúla bainistíochta tionscadail i bhfeidhm
- go gcinntíonn an Roinn go mbíonn fócas cuí ann ar dhea-chleachtas agus nithe á gceannach agus go bhfuil nósanna imeachta i bhfeidhm lena chinntiú go gcomhlíontar na treoirlínte ábhartha ar fad.

Iniúcháireacht inmheánach agus an Coiste Iniúcháireachta

Deimhním go bhfuil feidhm iniúcháireachta inmheánaí ag an Roinn le pearsanra atá oile go cuí, rud a fheidhmíonn de réir cairt scríofa atá faofa agam. Téann anailís ar na rioscaí airgeadais sin atá os comhair na Roinne i bhfeidhm ar a cuid oibre agus tá a cuid pleananna bliantúla iniúcháireachta inmheánaí, atá faofa agam féin, bunaithe ar an anailís sin. Tá sé d'aidhm ag na pleananna seo na príomhrialuithe a chlúdach ar bhonn rollach thar thréimhse réasúnach. Déanaimse agus déanann an Coiste Iniúcháireachta athbhreithniú ar an bhfeidhm iniúcháireachta inmheánaí ar bhonn tréimhsiúil. Tá próiseas foirmiúil i bhfeidhm chun go ndéantar gníomh leantach i leith thuairiscí na feidhme iniúcháireachta inmheánaí.

De bharr phaindéim leanúnach Covid-19, lean foireann an Aonaid Meastóireachta agus Iniúcháireachta uirthi ag obair ó chian i rith na bliana. Glacadh an comhthéacs sin san áireamh i bplean oibre an Aonaid don bhliain; cheadaigh an Bord Bainistíochta é (agus chomhaontaigh an Coiste Iniúcháireachta é) agus cuireadh chun feidhme é de réir mar a bhí beartaithe. Cuireadh béim níos mó fós ar obair chomhairleach gnó i bhfíor-am.

Neamhchomhlíonadh rialacha soláthair

Deimhním go gcinntíonn an Roinn go mbíonn fócas cuí ann ar dhea-chleachtas agus nithe á gceannach agus go bhfuil nósanna imeachta i bhfeidhm lena chinntiú go gcomhlíontar na treoirlínte ábhartha ar fad.

Chomhlíon an Roinn na treoirlínte seachas i gcás conradh amháin (2020: nialas), arb ionann a luach agus €80,000 (2020: €nialas). Bronnadh an conradh sin roimhe sin faoi phróiseas iomaíoch ach leathnaíodh é de bharr phaindéim leanúnach Covid-19. Cuirfear próiseas iomaíoch i gcrích in 2022.

Tá mionsonraí tugtha ag an Roinn faoi chonarthaí neamhiomaíocha sa tuairisceán bliantúil maidir le ciorclán 40/2002 don Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste agus don Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe.

Comhlíonadh cánach na misean

Is é beartas na Roinne cloí le hoibleagáidí áitiúla cánach agus árachais shóisialta na n-áiteanna ina bhfuil misin lonnaithe. Déanann an Rannóg Acmhainní Daonna agus an Rannóg Airgeadais oibleagáidí cánach na dtíortha óstacha a athbhreithniú ar bhonn leanúnach trí athbhreithnithe deisce ó fhoirne ag an gceanncheathrú agus trí chuairteanna tráthrialta misin. Chomh maith leis sin, áirítear athbhreithniú ar chomhlíonadh cánacha áitiúla in athbhreithniú iniúcháireachta inmheánaí gach misin i bhfeidhm Iniúcháireachta Inmheánaí na Roinne. Chomh maith leis sin, áiríonn an Roinn oiliúint i rialacha cánach áitiúla mar chuid dá clár oiliúna do bhaill foirne sula dtéann siad ar phostuithe thar lear.

Ina theannta sin, déanann cuntasóirí cuícháilithe agus iniúcháirí inmheánacha sna misin athbhreithniú ar an gcomhlíonadh sin.

Rioscaí suntasacha airgeadais

Baineann rioscaí dúchasacha le cúnamh forbartha ó nádúr agus aithnínm na rioscaí sin agus déanaim iarracht iad a bhainistiú agus a mhaolú. Tá rialuithe láidre i bhfeidhm ag an gceannoifig, mar atá leagtha amach thuas, agus cuireann rialuithe breise i dtíortha comhpháirtíochta mar atá leagtha amach thíos leo.

Timpeallacht rialaithe inmheánaigh a fheabhsú

Chomh maith leis na rialuithe atá i bhfeidhm ag an gceannoifig, tá na rialuithe seo a leanas i bhfeidhm i dtíortha comhpháirtíochta chun na rioscaí dúchasacha i gcúnamh forbartha a mhaolú.

- Chomh maith leis an Ambasadóir tá Ceann Forbartha, atá freagrach as an gclár cúnamh a bhainistiú, ag gach ambasáid.
- Chomh maith leis an Ambasadóir agus an Ceann Forbartha, cuimsítear speisialtóirí forbartha agus bainisteoirí/comhairleoirí cláir atá cuícháilithe agus a bhfuil taithí acu ar struchtúr bainistíochta na hambasáide.
- Tá próiseas ceadaithe agus pleanála beacht ann do gach clár tíre, lena n-áirítear forbairt a dhéanamh ar straitéis misin a chuimsíonn leasanna polaitíochta, trádála agus forbartha na hÉireann i ngach cás. Is féidir le straitéisí misin a bheith i bhfeidhm ar feadh suas le cúig bliana, a shocraítear chun oiriúint do dhálaí áitiúla. Déantar gach straitéis misin a mheas ina thús trí phróiseas neamhspleách dearbhaithe cáilíochta sheachtraigh (EQA) sula gceadaítear í; tá gach straitéis misin faoi réir próiseas athbhreithnithe lár téarma chun athbhreithniú a dhéanamh ar dhul chun cinn i gcomórtas le cuspóirí agus spriocanna; agus déantar gach straitéis misin a mheas trí athbhreithniú neamhspleách deiridh roimh an gcéad timthriall straitéise eile.
- Tá próisis bhliantúla láidre phleanála gnó i bhfeidhm ag gach misean, lena n-áirítear rioscaí a shainaithint agus a mheasúnú maidir le cur chun feidhme plean gnó agus tá rialuithe i bhfeidhm chun na rioscaí sin a bhainistiú. Déantar pleananna gnó agus cláir rioscaí a fhorbairt i gcomhairle leis an gceannoifig agus déantar monatóireacht orthu agus, nuair is gá, déantar iad a thabhairt cothrom le dáta, ar bhonn ráithiúil. Tuairiscítear rioscaí suntasacha misin don Choiste Bainistíochta Riosca agus don Bhord Bainistíochta, ar aon dul le Beartas Bainistíochta Riosca na Roinne.
- Tá feidhm airgeadais ar bun go háitiúil ag gach ambasáid, atá faoi cheannas ag ceann airgeadais cuícháilithe a thuairiscíonn don Ambasadóir agus don Rannóg Airgeadais sa cheannoifig araon.
- Tá lámhleabhar mionsonraithe nósanna imeachta airgeadais i bhfeidhm ina leagtar amach go mion na nósanna imeachta atá le leanúint i ndáil le gach idirbheart riaracháin agus gach idirbheart a bhaineann le deontais.
- Tá iniúcháirí inmheánacha i bhfeidhm i ngach ambasáid, a thuairiscíonn go díreach don Ambasadóir, agus tugtar faoina gcuid oibre iniúcháireachta inmheánaí mar chuid de straitéis fhoriomlán iniúcháireachta inmheánaí/plean gnó foriomlán iniúcháireachta inmheánaí na Roinne atá faoi bhainistiú ag Aonad Meastóireachta agus Iniúcháireachta neamhspleách na Roinne. Déanann an tAonad Meastóireachta agus Iniúcháireachta maoirseacht ar an obair agus cinntíonn sé go ndéantar an obair de réir na gCaighdeán Iniúcháireachta Inmheánaí a nglactar leo go hidirnáisiúnta.

Ina theannta sin, maidir le híocaíochtaí ceannoifige do chúnamh forbartha thar lear (lena n-áirítear maoiniú daonnúil, maoiniú iltaobhach agus maoiniú sochaí sibhialta), tá sásraí láidre pleanála gnó i bhfeidhm, lena n-áirítear an buiséad foriomlán a bheith á cheadú ag an gCoiste Idir-rannach um Chúnamh Forbartha, monatóireacht ar chaiteachas a bheith á dhéanamh ag an nGrúpa Ard bhainistíochta ar bhonn míosúil agus nósanna imeachta láidre bainistíochta deontais roimh an fíocaíocht a dhéanamh agus ina diaidh.

Leagtar béim leanúnach ar a chinntiú go bhfuil córas láidir bainistíochta riosca i bhfeidhm ar fud an chláir cúnamh, lena n-áirítear rialuithe chun an lucht bainistíochta a chur ar an eolas maidir le hathruithe sa phróifíl riosca bhraite i ndáil le haon ghné den chlár ionas gur féidir gníomhaíocht chuí a dhéanamh a luaithe is féidir.

Úsáidtear an gnáthchur chuige maidir le bainistíocht deontas chun na deontais ar fad a bhronnadh, agus ba cheart go gcinnteodh sé sin comhsheasmhacht maidir le cur chuige i leith bainistíocht deontas ar fud an chláir.

Táim tiomanta dá chinntiú go leanfaimid orainn ag neartú ár gcóras sainaitheanta agus bainistíochta riosca agus go leanfar ag déanamh monatóireachta agus iniúchta leis an mbaol go mbainfí mí-úsáid as cistí amach anseo a íoslaghdú.

Ceangaltais deontais

Tá an Roinn i mbun próiseas chun córas bainistíochta deontais a fhorbairt a mbeidh sé mar aidhm leis gach ceangaltas deontais a rianú agus faisnéis suas chun dáta a chur ar fáil maidir le spriocanna na Roinne i ndáil le ceangaltais chonartha den sórt sin. Nuair nach bhfuil córas den chineál sin ann, ní fhéadfaí an nochtadh mionsonraithe atá á lorg sna cuntais leithreasa i ndáil le ceangaltais deontais a mheas. Tá meastachán maidir leis na hoibleagáidí gan íoc ag an 31 Nollaig 2021 curtha ar fáil i Nóta 2.6, áfach.

Creat riosca agus rialaithe

Tá córas bainistíochta riosca curtha chun feidhme ag an Roinn lena ndéantar sainaitheint agus tuairisciú ar na príomhrioscaí agus na gníomhartha bainistíochta atá á ndéanamh chun aghaidh a thabhairt ar na rioscaí sin agus, a mhéid agus is féidir, chun iad a mhaolú.

Tá clár rioscaí i bhfeidhm lena sainithnítear na príomhrioscaí atá os comhair na Roinne agus rinneadh iad a shainaitheint, a mheas agus a ghrádú de réir a dtábhachta. Déanann an Bord Bainistíochta an clár a athbhreithniú agus a athrú chun dáta ar bhonn ráithiúil. Úsáidtear toradh na measúnuithe sin chun acmhainní a phleanáil agus a leithdháileadh chun a chinntiú go ndéantar rioscaí a bhainistiú ar leibhéal inghlactha.

Déanann an tAonad Meastóireachta agus Iniúchóireachta athbhreithnithe tréimhsiúla chomh maith ar chóras bainistíocht riosca na Roinne mar chuid dá phlean ilbhliantúil iniúchóireachta inmheánaí.

Ar an gclár rioscaí, tugtar cur síos ar na rialuithe agus na gníomhartha atá riachtanach chun rioscaí a mhaolú agus sanntar freagrachtaí as rialuithe do bhaill foirne ar leith.

Monatóireacht agus athbhreithniú leanúnach

Bunaíodh nósanna imeachta foirmiúla chun monatóireacht a dhéanamh ar phróisis rialaithe agus cuirtear easnaimh rialaithe in iúl go tráthúil dóibh siúd atá freagrach as gníomhaíocht cheartaitheach a dhéanamh agus don lucht bainistíochta agus don Bhord Bainistíochta, nuair is ábhartha. Deimhním gur sainithníodh príomhrioscaí agus rialuithe gaolmhara agus gur cuireadh próisis i bhfeidhm chun monatóireacht a dhéanamh ar oibriú na bpríomhrialuithe sin agus chun aon easnaimh shainaitheanta a thuairisciú.

Athbhreithniú ar éifeachtacht

Deimhním go bhfuil nósanna imeachta ag an Roinn chun monatóireacht a dhéanamh ar éifeachtacht a nósanna imeachta bainistíochta riosca agus rialaithe. Tá monatóireacht agus athbhreithniú na Roinne ar éifeachtacht an chórais rialaithe inmheánaigh airgeadais bunaithe ar obair na n-íniúcháirí inmheánacha agus seachtracha agus na ndaoine den lucht ardbhainistíochta laistigh den Roinn atá freagrach as an gcreat rialaithe inmheánaigh airgeadais a fhorbairt agus a chothabháil.

Saincheisteanna rialaithe inmheánaigh airgeadais

Níor sainithníodh aon laigí i rialú inmheánach airgeadais maidir leis an mbliain 2021 a bhí le nochtadh sa chuntas leithreasa.

Saincheisteanna rialála Covid-19

Tugadh faoi mheasúnuithe ar thionchar Covid-19 in Éirinn agus i misin thar lear.

Ó thús ghéarchéim Covid-19 in 2020 i leith, táim ag déanamh monatóireacht ghéar ar na rioscaí a bhaineann leis an bpaindéim agus a imríonn tionchar ar oibriú na Roinne in Éirinn agus inár misin thar lear. Rinneadh athbhreithniú ar na nósanna imeachta oibriúcháin in 2020 in éineacht leis an mBord Bainistíochta agus leis an nGrúpa Ardbhainistíochta chun aghaidh a thabhairt ar na rioscaí sin agus cuireadh nósanna imeachta in oiriúint do shocruithe cianoibre. Bhí feidhm leis na nósanna imeachta leasaithe sin fós le linn 2021 de réir mar a coinníodh na socruithe cianoibre ar fud 2021. Cé go raibh tionchar diúltach ag na srianta ar fud an domhain ar roinnt clár agus seirbhísí, tá éileamh níos mó ann anois de bharr na paindéime ar sheirbhísí agus ar dheontais áirithe a soláthraíonn páirtithe forbartha na Roinne iad. Áiríodh san athbhreithniú ar nósanna imeachta oibriúcháin bearta riachtanacha a bhunú chun a chinntiú go leanfaí de sheirbhísí rithabhachtacha a sholáthar, agus sláinte agus folláine na foirne á gcosaint, agus á chinntiú go gcomhlíonfar srianta ábhartha sna dlínsí ina n-oibríonn an Roinn.

Joe Hackett

Oifigeach Cuntasáochta

Comhar Idirnáisiúnta

30 Márta 2022

An tArd-Reachtair Cuntas agus Ciste

Tuarascáil le cur faoi bhráid Thithe an Oireachtais

Vóta 27 Comhar Idirnáisiúnta

Tuairim faoin gcuntas leithreasa

Tá iniúchadh déanta agam ar an gcuntas leithreasa do Vóta 27 Comhar Idirnáisiúnta don bhliain dar chríoch 31 Nollaig 2021 faoi alt 3 d'Acht an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste (Leasú) 1993.

I mo thuairimse,

- léirítear go cuí sa chuntas leithreasa na fáлтаis agus an caiteachas a bhain le Vóta 27 Comhar Idirnáisiúnta don bhliain dar chríoch 31 Nollaig 2021, agus
- ullmhaíodh an cuntas leithreasa san fhoirm a d'ordaigh an tAire Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe.

Bonn faoin tuairim

Rinne mé m'iniúchadh ar an gcuntas leithreasa de réir na gCaighdeán Idirnáisiúnta maidir le hIniúcháireacht arna fhógairt ag an Eagraíocht Idirnáisiúnta Uasfhoras Iniúcháireachta. Tá cur síos déanta ar na freagrachtaí atá orm faoi na caighdeáin sin san aguisín leis an tuarascáil seo. Níl baint ná páirt agam le Comhar Idirnáisiúnta agus tá na freagrachtaí eitice eile atá orm de réir na gcaighdeán comhlíonta agam.

Creidim gur leor agus gur cuí an fhianaise iniúchta a fuair mé le bonn a chur faoi mo thuairim.

Tuarascáil ar an ráiteas faoi rialú inmheánach airgeadais, agus ar nithe eile

Chuir an tOifigeach Cuntasaíochta ráiteas faoi rialú inmheánach airgeadais i láthair i dteannta an chuntais leithreasa. Tá cur síos déanta ar na freagrachtaí atá orm le tuairisciú ar an bhfaisnéis atá sa ráiteas, agus ar nithe eile a dtuairiscím orthu de réir eisceachta san aguisín leis an tuarascáil seo.

Níl aon rud le tuairisciú agam ina leith sin.

Seamus MacCárthaigh

Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste

29 Meitheamh 2022

Aguisín leis an tuarascáil

Freagrachtaí an Oifigeach Cuntasaíochta

Tá an tOifigeach Cuntasaíochta freagrach as na nithe seo a leanas:

- an cuntas leithreasa a ullmhú de réir alt 22 den Exchequer and Audit Departments Act 1866
- a chinntiú go gcomhlíonann an cuntas leithreasa ceanglais na *Nósanna Imeachta Airgeadais Phoiblí* ón Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe agus ordacháin eile ón Aire Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe
- rialtacht na n-idirbheart a chinntiú, agus
- cur chun feidhme a dhéanamh ar cibé rialú inmheánach a chinneann an tOifigeach Cuntasaíochta a bheith riachtanach chun cuntas leithreasa a ullmhú atá saor ó mhíráiteas ábhartha, bíodh calaois nó earráid mar chúis leis.

Freagrachtaí an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste

Ceanglaítear orm faoi alt 3 den Acht um Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste (Leasú), 1993, an cuntas leithreasa a iniúchadh agus tuairisciú air do Thithe an Oireachtais, á lua cé acu is amhlaidh nó nach amhlaidh, i mo thuairimse, a chuirtear na fáiltais agus an caiteachas a bhaineann leis an vóta i láthair go cuí sa chuntas.

Tá sé mar chuspóir agam agus an t-iniúchadh á dhéanamh agam dearbhú réasúnach a fháil ar cé acu atá nó nach bhfuil na ráitis airgeadais ina n-iomláine saor ó mhíráiteas ábhartha, bíodh calaois nó earráid mar chúis leis. Is ionann dearbhú réasúnach agus leibhéal ard dearbhaithe. Mar sin féin, ní deimhniú é gur i ngach cás ina bhfuil sé ann a aimseofar míráiteas ábhartha le linn iniúchadh a dhéantar de réir na gCaighdeán Idirnáisiúnta um Iniúchóireacht. Is féidir le míráitis teacht as calaois nó earráid agus meastar iad a bheith ábhartha más amhlaidh ina n-aonar nó mar chomhiomlán a d'fhéadfaí a bheith ag súil leis le réasún go rachadh siad i bhfeidhm ar chinntí eacnamaíocha a dhéanann úsáideoirí ar bhonn an chuntais leithreasa.

Mar chuid d'iniúchadh a dhéantar de réir na gCaighdeán Idirnáisiúnta um Iniúchóireacht, úsáidim breithiúnas gairmiúil agus coinnim sceipteachas gairmiúil ar bun ar fud an iniúchta. Le linn déanamh amhlaidh,

- Déanaim sainaithint agus measúnú ar na rioscaí a bhaineann le míráiteas ábhartha sna ráitis airgeadais, bíodh calaois nó earráid mar chúis leis; ceapaim nósanna imeachta iniúchóireachta atá freagrúil do na rioscaí sin agus cuirim i bhfeidhm iad; agus faighim fianaise iniúchta is leor agus is cuí chun bunús a thabhairt do mo thuairim. Is airde an baol nach mbraithfí míráiteas ábhartha de bharr calaoise ná de bharr earráide, toisc go bhféadfadh claonpháirteachas, brionnú, easnamh d'aon ghnó, mífhaisnéis nó sárú ar an rialú inmheánach a bheith i gceist le calaois.

- Gnóthaím tuiscint ar rialú inmheánach atá ábhartha don iniúchadh chun nósanna imeachta iniúchóireachta a cheapadh atá oiriúnach do na cúinsí. Ní dhéanaim amhlaidh, áfach, chun tuairim a thabhairt ar éifeachtacht na rialuithe inmheánacha.
- Déanaim measúnú ar cé acu a comhlíonadh nó nár comhlíonadh forálacha cuntasaíochta na *Nósanna Imeachta Airgeadais Phoiblí* ón Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe.

Déanaim cumarsáid leis an Oifigeach Cuntasaíochta maidir le raon feidhme agus uainiú beartaithe an iniúchta agus le fionnachtana suntasacha an iniúchta, lena n-áirítear aon easnamh shuntasacha i rialú inmheánach a shainithnínm le linn m'iniúchta, i measc ábhair eile.

Tuairiscím trí eisceacht i gcás gurb amhlaidh, i mo thuairimse,

- nach bhfuair mé an fhaisnéis agus na mínithe ar fad a theastaigh uaim do m'iniúchadh, nó
- nár leor na taifid chuntasaíochta chun mé a chumasú iniúchadh réidh cuí a dhéanamh ar an gcuntas leithreasa, nó
- nach bhfuil an cuntas leithreasa ag teacht leis na taifid chuntasaíochta.

Tuairisciú ar an ráiteas faoi rialú inmheánach airgeadais

Ní chumhdaíonn mo thuairim ar an gcuntas leithreasa an ráiteas ón Oifigeach Cuntasaíochta faoi rialú inmheánach airgeadais, agus ní chuirim aon chinneadh dearbhaithe in iúl ina leith.

I dtaca leis an iniúchadh ar an gcuntas leithreasa, ceanglaítear orm faoi na Caighdeáin Idirnáisiúnta um Iniúchóireacht an ráiteas faoi rialú inmheánach airgeadais a léamh agus, le linn déanamh amhlaidh, a bhreithniú cé acu is amhlaidh nó nach amhlaidh atá an fhaisnéis atá tugtha laistigh de neamh-chomhsheasmhach go hábhartha leis an gcuntas leithreasa nó le heolas a gnóthaíodh le linn an iniúchta nó atá an chuma uirthi ar shlí eile go ndearnadh míráiteas ábhartha ina leith. Más amhlaidh, bunaithe ar an obair a rinne mé, go gcinnim go ndearnadh míráiteas ábhartha, ceanglaítear orm an fóras sin a thuairisciú.

Tuairisciú ar ábhair eile

Féachaim le linn an iniúchta le fianaise a fháil ar rialtacht na n-idirbheart airgeadais. Ceanglaítear orm faoi alt 3 den Acht um Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste (Leasú), 1993, tuairisciú i gcás go sainaithnínm aon chás ábhartha nár caitheadh airgead poiblí do na críocha a bhí beartaithe ann nó nach ndearnadh na hidirbhearta de réir na n-údarás a bhí á rialú ann.

Ceanglaítear orm freisin faoi Acht 1993 tuarascáil a ullmhú gach bliain ar cibé ábhair a eascraíonn as m'iniúchtaí ar na cuntais leithreasa is cuí liom. I gcásanna den sórt sin, tagraítear sna deimhnithe tuairime ar na cuntais leithreasa lena mbaineann don chaibidil ábhartha/do na caibidlí ábhartha sa *Tuarascáil ar Chuntais na Seirbhísí Poiblí* uaim, ar tuarascáil bhliantúil í.

Vóta 27 Comhar Idirnáisiúnta

Cuntas Leithreasa 2021

		2021	2020
	Soláthar meastacháin	Toradh	Toradh
	€000	€000	€000
Caiteachas an chláir			
A Obair ar laghdú na bochtaineachta agus an ocras	571,014	568,273	547,719
Ollchaiteachas	571,014	568,273	547,719
<i>Lúide</i>			
B Leithreasaí-i-gcabhair	1,030	1,041	1,046
Glanchaiteachas	569,984	567,232	546,673

Farasbarr

Tá farasbarr na suime a a soláthraíodh os cionn na glansuime a caitheadh le géilleadh don Stáitchiste.

	2021	2020
	€	€
Farasbarr le géilleadh	2,752,117	3,029,239

Joe Hackett

Oifigeach Cuntasaíochta
Comhar Idirnáisiúnta

30 Márta 2022

Nótaí leis an gCuntas Leithreasa

Nóta 1 Ráiteas faoin gCostas Oibriúcháin 2021

	2021	2020
	€000	€000
Costas an chláir	533,249	515,804
Pá	20,861	18,968
Neamhphá	14,163	12,947
Ollchaiteachas	568,273	547,719
<i>Lúide</i>		
Leithreasaí-i-gcabhair	1,041	1,046
Glanchaiteachas	567,232	546,673
Athruithe ar shócmhainní caipitil		
Ceannacháin airgid thirim	(754)	
Dímheas	372	
Diúscairtí airgid thirim	25	
Brabús ar dhiúscairt	(25)	199
Athruithe ar ghlansócmhainní reatha		
Laghdú ar fhabhruithe deiridh	(88)	
Méadú ar stoc	(8)	(39)
Caiteachas díreach	566,754	546,833
Caiteachas a tabhaíodh in áit eile		
Glanchaiteachas ar sheirbhísí gaolmhara (nóta 1.1)	28	27
Glanhostas an chláir	566,782	546,860

1.1 Glanchaiteachas ar sheirbhísí gaolmhara

Tá an ghlansuim caiteachais ar sheirbhísí gaolmhara comhdhéanta de na suimeanna seo a leanas maidir le Vóta 27 a tabhaíodh in áit eile.

	2021	2020
	€000	€000
Vóta 18 An Oifig Náisiúnta um Sheirbhísí Comhroinnte	28	27

Nóta 2 Ráiteas faoin Staid Airgeadais amhail an 31 Nollaig 2021

	Nóta	2021 €000	2020 €000
Sócmhainní caipitil	2.1	13,087	11,623
Sócmhainní reatha			
Banc agus airgead tirim	2.2	10,091	6,826
Stoic		37	29
Réamhíocaíochtaí	2.3	1,917	1,652
Iarmhéideanna dochair eile		356	205
Iomlán na sócmhainní reatha		12,401	8,712
Lúide dliteanais reatha			
Speansais fhabhraithe		302	125
Iarmhéideanna creidmheasa eile	2.4	762	401
Ciste (deontas) um chúnamh déthaobhach agus cúnamh eile	7	8,061	8,905
Glanmhaoiniú Státchiste	2.5	1,624	(2,275)
Iomlán na ndlíteanas reatha		10,749	7,156
Glansócmhainní reatha		1,652	1,556
Glansócmhainní		14,739	13,179
Arna léiriú ag:			
Cuntas maoinithe Stáit	2.6	14,739	13,179

2.1 Sócmhainní caipitil

	Talamh agus foirgnimh €000	Trealamh €000	Troscán agus feistis €000	Feithiclí €000	Sócmhainní atá á bhforbairt €000	Iomlán €000
Ollsócmhainní						
Costas nó luacháil ag an 1 Eanáir 2021	10,487	2,338	847	3,382	159	17,213
Aistrithe ó shócmhainní atá á bhforbairt	122	—	—	—	(122)	—
Breiseanna	—	16	—	35	703	754
Diúscairtí	—	(31)	(30)	(185)	—	(246)
Coigeartú athluachála ^a	1,082	—	—	—	—	1,082
Costas nó luacháil ag an 31 Nollaig 2021	11,691	2,323	817	3,232	740	18,803
Dímheas carntha						
Iarmhéid tosaigh ag an 1 Eanáir 2021	—	1,967	764	2,859	—	5,590
Dímheas don bhliain	—	139	13	220	—	372
Dímheas ar dhiúscairtí	—	(31)	(30)	(185)	—	(246)
Dímheas carnach ag an 31 Nollaig 2021	—	2,075	747	2,894	—	5,716
Glansócmhainní ag an 31 Nollaig 2021	11,691	248	70	338	740	13,087
Glansócmhainní ag an 31 Nollaig 2020	10,487	371	83	523	159	11,623

Nóta ^a Le linn na bliana, rinneadh ocht réadmhaoín ar leis an Roinn iad a athluacháil, a raibh glanmhéadú ar na luachanna tugtha anonn mar thoradh air.

2.2 Banc agus airgead tirim

ag an 31 Nollaig	2021	2020
	€000	€000
larmhéideanna ag an bPámháistir Ginearálta	7,615	4,509
larmhéid an chuntais bainc tráchtála	317	158
larmhéideanna bainc agus airgid thirim an mhisin	2,159	2,159
	10,091	6,826

2.3 Réamhíocaíochtaí

ag an 31 Nollaig	2021	2020
	€000	€000
Cíosanna misin	1,312	1,234
Eile	605	418
	1,917	1,652

2.4 larmhéideanna creidmheasa eile

ag an 31 Nollaig	2021	2020
	€000	€000
Suimeanna atá dlite don Stát		
Cáin shiarchoinneálach ar sheirbhísí gairmiúla	149	132
Cáin bhreisluacha	19	26
	168	158
larmhéideanna creidmheasa eile	594	243
	762	401

2.5 Glanmhaoiniú Státchiste

ag an 31 Nollaig	2021	2020
	€000	€000
Farasbarr le géilleadh	2,752	3,029
Deontas ón Státchiste nár tarraingíodh	(1,128)	(5,304)
Glanmhaoiniú Státchiste	1,624	(2,275)
Arna léiriú ag:		
Féichiúnaithe		
Banc agus airgead tirim	10,091	6,826
Iarmhéideanna dochair eile	356	205
	10,447	7,031
Creidiúnaithe		
Dlíte don Stát	(168)	(158)
Iarmhéideanna creidmheasa eile	(594)	(243)
Cuntas (deontas) um chiste déthaobhach agus cúnamh eile	(8,061)	(8,905)
	(8,823)	(9,306)
	1,624	(2,275)

2.6 Cuntas maoinithe stáit

	Nóta	2021	2020
		€000	€000
larmhéid ag an 1 Eanáir		13,179	13,336
Eisiocaíochtaí ón Vóta			
Soláthar meastacháin	Cuntas	569,984	
Farasbarr le géilleadh	Cuntas	2,752	
Glanvóta		567,232	546,673
Caiteachas (airgead tirim) a tabhaíodh in áit eile	1	28	27
Caiteachas neamhairgid - sócmhainní caipitil	2.1	1,082	3
Glanchoistas an chláir	1	(566,782)	(546,860)
larmhéid ag an 31 Nollaig		14,739	13,179

2.7 Ceangaltais

Ceangaltais dhomhanda	2021	2020
ag an 31 Nollaig	€000	€000
Soláthar earraí agus seirbhísí, lena n-áirítear ceangaltais chíosa ^a	8,964	6,054
Cláir deontas neamhchaipitil	246,103	366,971
Iomlán na gceangaltas is infheidhmithe le dlí	255,067	373,025

Nóta ^a Déantar ceangaltais léasa i ndáil le maoin a fhritháireamh ag réamhíocaíochtaí. B'ionann cíosa réamhíoctha agus €1.312 milliún (2020: €1.234 milliún) - Nóta 2.3. Léirítear sna ceangaltais léasa ag an 31 Nollaig 2021 iomlán na gceangaltas amach seo faoi chomhaontuithe léasa atá ceangailteach de réir dlí.

Nóta 3 Caiteachas Vóta

Anailís ar chaiteachas riaracháin

Tá an caiteachas riaracháin atá leagtha amach thíos ar áireamh i gClár A chun costais iomlána an chlár a chur i láthair.

		2021	2020
		Soláthar meastacháin	Toradh
		€000	€000
i	Tuarastail, pá agus liúntais	21,767	18,968
ii	Taisteal agus cothú	2,130	771
iii	Oiliúint agus forbairt agus speansais theagmhasacha	2,240	1,475
iv	Seirbhísí poist agus teileachumarsáide	1,810	1,362
v	Trealamh oifige agus seirbhísí TF seachtracha	1,515	1,959
vi	Costais áitribh oifige	6,325	4,943
vii	Seirbhísí comhairleoireachta agus athbhreithnithe ar luach ar airgead agus ar pholasaithe	500	395
viii	Tacaí promóisin agus tacaí postuithe	2,350	2,042
		38,637	31,915

Difríochtaí suntasacha

Déantar anailís sa mhéid seo a leanas ar chaiteachas riaracháin an Vóta agus déantar cur síos ar na cúiseanna le difríochtaí suntasacha (+/- 25% agus €100,000).

ii Taisteal agus cothú

Soláthar meastacháin €2.13 milliún; toradh €982,000

Bhain an gannchaitheamh €1.148 milliún ar chaiteachas taistil agus cothaithe le taisteal a bheith i bhfad níos ísle ná mar a bhí beartaithe de bharr thionchar shrianta taistil leanúnacha Covid-19.

iii Oiliúint agus forbairt agus speansais theagmhasacha

Soláthar meastacháin €2.24 milliún; toradh €1.532 milliún

Bhain an gannchaitheamh €708,000 ar chaiteachas oiliúna agus forbartha agus ar speansais theagmhasacha le laghdú ginearálta ar ghníomhaíocht oibriúcháin ar fud na ceanncheathrún agus misean mar thoradh ar shrianta oibriúcháin leanúnacha de bharr phaindéim Covid-19.

vii Seirbhísí comhairleoireachta agus athbhreithnithe ar luach ar airgead agus ar pholasaithe*Soláthar meastacháin €500,000; toradh €277,000*

Bhí gannchaitheamh €223,000 ar chaiteachas ar sheirbhísí comhairleoireachta agus athbhreithnithe ar luach ar airgead agus ar pholasaithe i gceist mar gheall ar laghdú ar an éileamh ar na hathbhreithnithe sin a d'eascair as na srianta oibriúcháin a tugadh isteach de dheasca phaindéim Covid- 19.

Clár A Obair ar laghdú na bochtaineachta agus an ocrais

		2021	2020
		Toradh	Toradh
		Soláthar meastacháin	
		€000	€000
A.1	Riarachán – pá	21,767	18,968
A.2	Riarachán - neamhphá	16,870	12,947
A.3	Comhar déthaobhach agus cúnamh daonnúil	445,668	414,013
A.4	Ranníocaíochtaí le cistí idirnáisiúnta chun leas na dtíortha i mbéal forbartha	45,509	57,137
A.5	Ranníocaíochtaí leis na Náisiúin Aontaithe agus gníomhaireachtaí forbartha eile	41,200	44,654
		571,014	547,719

Nóta 4 Fáltais**4.1 Leithreasáí-i-gcabhair**

		2021	2020
		Measta	Réadaithe
		€000	€000
1	Leithreasáí-i-gcabhair	450	537
2	Fáltais ó ranníocaíochtaí breise aoisliúntais ar luach saothair seirbhíse poiblí	580	509
Iomlán		1,030	1,046

Nóta 5 Soláthar Foirne agus Luach Saothair

5.1 Líon na bhfostaithe

Coibhéisí lánaimseartha	2021	2020
Líon na foirne ag deireadh na bliana	<u>597</u>	<u>570</u>

5.2 Pá

	2021	2020
	€000	€000
Pá	18,613	17,096
Liúntais le haghaidh ard-dualgas, dualgais speisialta nó dualgais bhreise	51	21
Liúntais eile	233	46
Ragobair	23	24
ÁSPC an Fhostóra	1,412	1,296
Leas sóisialta eachtrach agus costais eile	<u>529</u>	<u>485</u>
Pá iomlán ^a	<u>20,861</u>	<u>18,968</u>

Nóta ^a Ina theannta sin, tabhaítear costais foirne do bhaill foirne arna bhfostú ag misin a chuireann slándáil ar fáil agus atá páirteach chun an clár a sholáthar. Déantar na costais sin a mhuirearú ar chostais slándála mar chostais neamhphá riaracháin agus mar chostais chláir, de réir mar is cuí.

5.3 Liúntais agus íocaíochtaí ragoibre

	Líon na bhfaighteoirí	Faighteoirí a fuair €10,000 nó níos mó	An íocaíocht aonair is airde	
			2021	2020
			€	€
Liúntais le haghaidh ard-dualgas, dualgais speisialta nó dualgais bhreise	6	2	20,663	10,546
Liúntais eile	74	—	9,293	8,407
Ragobair	11	—	9,139	8,730
Luach saothair breise i níos mó ná catagóir amháin	4	4	20,663	13,582

5.4 Socruithe luach saothair eile

Rinneadh ceathrar státseirbhíseach atá ar scor (2020: seisear) agus atá ag fáil pinsean státseirbhíse a fhostú arís ar bhonn táille ar chostas iomlán €10,512 (2020: €18,388).

5.5 Ró-íocaíochtaí párolla

ag an 31 Nollaig	Líon na bhfaighteoirí	2021 €	2020 €
Ró-íocaíochtaí	5	18,122	21,860
Pleananna aisghabhála i bhfeidhm	2	6,280	17,048

Níor aistríodh aon phlean aisghabhála ró-íocaíochta chuig comhlachtaí eile rialtais sa bhliain.

5.6 Tuarastal an Oifigigh Cuntasaíochta

Ní ghearrtar tuarastal an Oifigigh Cuntasaíochta chuig an Vóta, ach gearrtar chuig Vóta 28 - Gnóthaí Eachtracha é.

Nóta 6 - Ilghnéitheach

6.1 Ranníocaíochtaí leis na Náisiúin Aontaithe agus le gníomhaireachtaí forbartha eile (A.5)

Is é seo a leanas miondealú ar íocaíochtaí faoi chlár A.5. Féadfar íocaíochtaí breise a dhéanamh leis na comhlachtaí comhpháirtithe a liostaítear ó fhotheideal A.3.

	2021 €000	2020 €000
Clár Forbartha na Náisiúin Aontaithe (UNDP)	7,750	7,750
Ciste Leanaí na Náisiúin Aontaithe (UNICEF)	8,200	8,200
Ard-Choimisinéir na Náisiúin Aontaithe le haghaidh Dídeanaithe (UNHCR)	10,500	9,000
Ciste Daonra na Náisiúin Aontaithe	3,500	3,500
Oifig Ard-Choimisinéir na Náisiúin Aontaithe um Chearta an Duine	2,130	2,000
UNAIDS	3,400	2,400
Ciste Forbraíochta na Náisiúin Aontaithe do Mhná (UNIFEM)	2,000	1,500
Ciste Iontaobhais Ginearálta na Náisiúin Aontaithe	1,050	1,100
Eagraíocht Forbartha Tionscail na Náisiúin Aontaithe	424	345
Gníomhaireacht na Náisiúin Aontaithe um Fhóirithint agus Oibreacha ar mhaithe le dídeanaithe Palaistíneacha sa Neasoirthear (UNWRA) ^a	—	6,000
Ciste na Náisiúin Aontaithe um Chothú na Síochána	2,000	750
Ciste Iontaobhais Chlár Comhshaoil na Náisiúin Aontaithe (UNEP)	250	100
Oibrithe deonacha na Náisiúin Aontaithe	1,100	1,100
Eile - éagsúil	770	909
	43,074	44,654

Nóta ^a Maoiníodh íocaíochtaí €9 milliún in 2021 (2020: €6 mhilliún ó Fhotheideal A.5 agus €2 mhilliún ó fhotheideal A.3) le UNWRA ó Fhotheideal A.3 - Comhoibriú déthaobhach agus cúnamh daonnúil, de bharr chineál daonnúil na tacaíochta sin do dhídeanaithe Palaistíneacha.

Nóta 7 Cuntas (deontas) um chomhar déthaobhach agus comhair eile

Cuntas fáltas agus íocaíochtaí le linn na bliana dar chríoch an 31 Nollaig 2021

	2021	2020
	€000	€000
Iarmhéid ag an 1 Eanáir	8,905	5,388
Deontas	444,668	414,013
Suimeanna a aisghabhadh sa bhliain	856	623
Caiteachas don bhliain	(446,395)	(412,562)
Gluaiseacht in iarmhéideanna bainc arna sealbhú ag misin	27	1,443
Iarmhéid ag an 31 Nollaig	8,061	8,905